

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT
2016-11-24

Diarienummer
551-24685-2013
Dossienummer
1490-1195

Sida
1(35)

KLS Ugglarps AB
Box 932, 391 29 KALMAR
magla@dalsjoforskott.se

Tillstånd till slakteri- och styckningsverksamhet, Borås kommun

Kod i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251): 15.10 (B), 90.240 (B)
Kod i industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU): 6.4 a

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken, KLS Ugglarps AB, med organisationsnummer 556740-8439, tillstånd till befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet på fastigheten Senåsa 4:6 i Borås kommun.

Tillståndet gäller för högst 55 000 ton slaktvikt per år och 55 000 ton styckningsvikt per år.

Om- och tillbyggnad av anläggningen ska lokaliseras enligt bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden/bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Placering av om- och tillbyggnader samt andra anläggningar på området ska ske i huvudsaklig överensstämmelse med vad som redovisats i ansökan. Mindre förändringar får göras efter godkännande av tillsynsmyndigheten innan byggnation får påbörjas. Situationsplan med slutlig utformning ska lämnas till tillsynsmyndigheten.

Avloppsvatten

3. Allt processavloppsvatten ska renas innan det avleds till det kommunala spillvattennätet. Mängden processavloppsvatten ska mätas kontinuerligt. Provtagning ska ske flödesproportionellt.

Den interna reningsanläggningen ska drivas så att högsta möjliga reningseffekt uppnås med tekniskt och ekonomiskt rimliga insatser.

Avloppsvattnet ska i samband med reningen ledas via utjämningsbassäng till det kommunala nätet.

Tillsynsmyndigheten får vid behov besluta om att utjämningsbassängen ska hållas täckt.

4. De mängder *processavloppsvatten* som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden:

Parameter	Flöde, enskilt driftsdygn	Enhet
Processavloppsvatten	500	m ³ /driftsdygn

De *föroreningsmängder* som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden:

Parameter	Årsmedelvärde	Enskilt driftsdygn	Enhet
BOD ₇	210	275	kg/dygn
Totalkväve	40		kg/dygn

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för samtliga provtagningstillfällen under ett kalenderår. Med *driftsdygn* avses dygn då anläggningen är i drift och leder avloppsvatten till avloppsnätet. Antalet driftsdygn ska registreras.

Mängden BOD₇ och totalkväve ska kontrolleras genom flödesproportionell provtagning under minst ett driftsdygn per vecka under tid då avloppsvatten från slakteriet avleds. Proverna ska tas ut under alternerande driftsdygn enligt ett på förhand fastställt provtagningsschema.

Ett begränsningsvärde för enskilt driftsdygn enligt detta villkor anses vara uppfyllt om 90 % av antalet prover under året uppfyller kravet. Värdet får dock aldrig överskridas med mer än 50 % under enskilda driftsdygn.

5. De *föroreningshalter* i processavloppsvattnet som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värde:

Parameter	Månadsmedelvärde	Enhet
Totalkväve	100	mg/liter

Tillsynsmyndigheten får besluta om annat högre begränsningsvärde för maximala föroreningshalter med avseende på kväve om förutsättningarna för mottagning av verksamhetens processavloppsvatten i det mottagande kommunalt avloppsreningsverket eller motsvarande förändras.

6. Endast invändig spolning av transportfordonen får förekomma i spolhallen.

Spillblod

7. Stickning och avblödning ska ske över spillblodsränna. Avblödningstiden ska anpassas efter djurslag och vara så lång att allt blod i möjligaste mån lämnar djurkroppen. Blod och skölvatten från rengöring av spillblodsrännan ska samlas upp och får inte ledas till processavlopp.

Lukt

8. Om olägenhet av betydelse i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska tillräckliga åtgärder snarast vidtas så att olägenheten upphör.
9. Portar och dörrar till anläggningens olika delar ska så långt möjligt hållas stängda.

Lagring

10. Slakteriavfall och biprodukter ska i väntan på transport förvaras inomhus i täta behållare, i kylt utrymme. Vid transport ska behållarna förses med tättslutande lock eller motsvarande. Annan likvärdig metod kan medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten.
11. Gödsel och urin från djurstall ska omhändertaras och samlas upp i täta behållare. Vid rengöring av djurstall ska förorenat spolvatten ledas till gödselbehållare.
12. Gödselbehållare för slakteriflytgödsel ska hållas täckta. Denna täckning kan bestå av ett minst 10 cm tjockt svämtäcke. Om inget tillfredsställande svämtäcke bildas ska gödselbehållare täckas med tak, flytduk av plast, torv eller annat jämförbart material efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Transporter

13. En handlingsplan ska finnas för åtgärder som minimerar miljöeffekter från transporter samt belyser förekommande behov av trafiksäkerhetsmässiga åtgärder. Planen ska bland annat belysa hur tunga transporter genom Dalsjöfors samhälle ska undvikas. Planen ska tas fram i samråd med Trafikverket, hållas aktuell och följas.

Buller

14. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

– helgfri måndag till fredag	kl. 06.00–18.00	50 dB(A)
– nattetid	kl. 22.00–06.00	40 dB(A)
– övrig tid		45 dB(A)

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00 - 06.00) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dB(A).

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Kemiska produkter, farligt avfall och övrigt avfall

15. Kemiska produkter, inbegripet farligt avfall, ska förvaras i täta behållare på ogenomsläppligt underlag. Flytande kemiska produkter ska förvaras på ogenomsläpplig invallad yta eller ha motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av summan av övriga volym om inte annat medges av tillsynsmyndigheten. Vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.
16. Åtgärder ska fortlöpande vidtas för att minimera mängden avfall som uppkommer i verksamheten. Avfallet ska sorteras och i första hand återanvändas eller återvinnas.
17. Rutiner för en effektiv energianvändning ska finnas och följas. Energiaspekten ska beaktas vid val av kylsystem, pumpar, fläktar och annan utrustning.
18. Utsläpp av kväveoxider från förbränningen av eldningsolja, beräknat som NO₂, får vid normal drift inte överstiga 280 mg per Nm³ torr rökgas vid 3 % O₂. Normal drift omfattar all tid förutom start- och stopperioder. Kontroll ska ske minst en gång vart tredje år eller när tillsynsmyndigheten anser det befogat.
19. Senast 6 månader efter detta tillstånd vunnit laga kraft ska bolaget ge in en uppdaterad beredskapsplan till tillsynsmyndigheten. Planen ska innehålla bland annat riskhantering inklusive dokumenterade rutiner och anpassad utrustning för hantering av släckvatten. Beredskapsplanen ska utformas i samråd med tillsynsmyndigheten

och Räddningstjänsten. En genomgång av planens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ske minst en gång vart tredje år samt vid förändringar som kan ha betydelse för beredskapen och/eller beredskapsplaneringen.

Kontrollprogram

20. Kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Ett förslag till nytt kontrollprogram ska upprättas och inlämnas till tillsynsmyndigheten senast 4 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Avveckling

21. Om verksamheten helt eller delvis upphör ska bolaget i god tid före nedläggningen inge en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten.

Igångsättningstid

Den utökade verksamheten som medges genom detta tillstånd ska ha satts igång senast två år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten och Länsstyrelsen ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap 3 § första stycket 6 miljöbalken av Miljöprövningsdelegationen tidigare meddelat tillstånd den 27 januari 2011 (dnr 551-103675-2009). Återkallelsen gäller från och med att beslutet har vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.

Verkställighet

Detta tillstånd får tas i anspråk först när det vunnit laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Borås Tidning. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 till detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Ansökan föranleds av att KLS Ugglarps AB, bolaget, avser utveckla befintlig verksamhet. Utvecklingen ska ske genom utökning av såväl slakteri- som styckningsverksamhet.

Tidigare tillståndsbeslut

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 27 januari 2011 tillstånd till befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet av svin och nöt m.m. på fastigheten Senåsa 4:6 i Dalsjöfors, Borås kommun. Tillståndet omfattar en produktion baserad på högst 45 000 ton slaktvikt per år samt styckning av högst 45 000 ton slaktkroppar per år.

I tillståndet har totalt 15 villkor meddelats för verksamheten. Utöver standardvillkor enligt praxis, är följande villkor särskilt att observera

2. Processavloppsvatten ska renas innan det avleds till det kommunala spillvattennätet. Den interna reningsanläggningen ska drivas så att högsta möjliga reningseffekt uppnås med tekniskt och ekonomiskt rimliga insatser.

Avloppsvattnet ska i samband med reningen ledas via utjämningsbassäng till det kommunala nätet. Bassängen ska ha en volym om minst 600 m³. Tillsynsmyndigheten får besluta att utjämningsbassängen ska hållas täckt.

För avloppsvatten inklusive fordonstvätt gäller följande.

a) Utgående avloppsvattenmängd får dag- och kvällstid, kl 06-24, inte överstiga 12 m³ per timma och får natttid, kl 00-06, inte överstiga 15 m³ per timma.

b) Utsläppet av organiska ämnen, mätt som BOD₇, får inte överstiga 275 kg för enskilt driftsdygn och får inte överstiga 210 kg per dygn som årsmedelvärde.

c) Utsläppet av totalkväve får inte överstiga 35 kg per dygn som årsmedelvärde.

Med årsmedelvärde avses medelvärde för minst 12 provtagningstillfällen jämnt fördelade över året.

Om ett utsläppsvärde överskrids ska omedelbara och tillräckliga åtgärder vidtas så att värdet kan klaras senast vid den tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

3. Avloppsvatten från fordonstvätten ska renas i en slam- och oljeavskiljare. Reningsanläggningen ska drivas på sådant sätt att utsläppet av föroreningar till det kommunala spillvattennätet inte överstiger följande värden räknat som månadsmedelvärde per fordon.

<u>Fordonstyp</u>	<u>Lastbil</u>	<u>Personbil</u>
<i>Analysparameter:</i>		
<i>Olja i vatten (mätt som oljeindex)</i>	<i>15 g</i>	<i>5 g</i>
<i>Zink</i>	<i>150 mg</i>	<i>50 mg</i>

<i>Bly, krom och nickel</i>	<i>Summa:</i>	<i>30 mg</i>	<i>10 mg</i>
<i>Kadmium</i>		<i>0,75 mg</i>	<i>0,25 mg</i>

Tvättanläggningen ska vara försedd med separat vattenmätare. Anläggningen ska vara utrustad med möjlighet för provtagning. Fordonstyp och antalet tvättar per månad ska journalföras.

Om ett utsläppsvärde överskrids ska omedelbara och tillräckliga åtgärder vidtas så att värdet kan klaras senast vid den tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

6. Uppkommer luktstörningar i omgivningen till följd av verksamheten ska åtgärder snarast vidtas för att minimera störningarna. Utgående luft från reningsverk och lagringssilo för biogasmaterial ska avledas via anläggning för luktreduktion.

Samråd

Samråd om verksamhetens inverkan på omgivningen har skett enligt 6 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen har bedömt att den planerade utökningen av verksamheten inte medför betydande miljöpåverkan.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 9 juli 2013. Efter kompletteringar har ansökan kungjorts i ortstidningen, Borås Tidning, och remitterats till Länsstyrelsen, kommunens Miljö- och konsumentnämnd, Borås Energi och Miljö AB, Trafikverket samt Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Yttranden har kommit in från samtliga remissinstanser. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandena. Därutöver har Miljö- och konsumentnämnden samt Borås Energi och Miljö AB fått tillfälle att kommentera yttrandena.

Under slutet av prövningsprocessen meddelade Bolaget, Dalsjöfors Kött AB, att man gör en fusion med sin ägare och går in i KLS Ugglarps AB från och med den 30 september 2016. Fusionen innebar bl.a. att Dalsjöfors Kött AB får samma organisationsnummer som KLS Ugglarps AB har idag. Alla åtaganden, avtal och överenskommelser som gjorts i Dalsjöforsbolagens namn kommer att fortsätta gälla och tas till fullo över av KLS Ugglarps AB. Det innebär också att det gällande och det nya tillståndet tas över av KLS Ugglarps AB. Verksamhet och lokalisering förändras inte.

Klassificering av verksamheten

Verksamheten klassificeras enligt 5 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) med verksamhetskod 15.10 (B), det vill säga slakteri för en produktion baserad på mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår.

Verksamheten klassificeras dessutom enligt 29 kap. 30 § i ovanstående förordning med verksamhetskod 90.240 (B), det vill säga anläggning för att

på annat sätt än genom förbränning per kalenderår bearbeta mer än 2 500 ton animaliska biprodukter som är kategori 1-, kategori 2- eller kategori 3-material enligt förordning (EG) nr 1069/2009, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 5 kap. 34 § eller 7 kap. 1 §.

Verksamheten omfattas även av industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och kategoriseras enligt punkt 6.4 a industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), drift av slakterier för en produktionskapacitet baserad på en slaktvikt som överstiger 50 ton per dygn.

Ansökan med yrkanden och förslag till villkor

Ansökan med yrkanden

Bolaget ansöker om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet på fastigheten Senåsa 4:6 i Borås kommun. I ansökan yrkas på att verksamheten ska få omfatta upp till 55 000 ton slaktvikt och 55 000 ton styckningsvikt per år. Den planerade utökningen kommer att kräva vissa om- och tillbyggnader inom verksamhetsområdet. Ytterligare en gödselbehållare kommer att byggas i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde.

Förslag till villkor

Bolaget yrkar att samma villkor ställs på den planerade verksamheten som i det hittills gällande tillståndet som beslutades den 27 januari 2011, med undantag för villkoren 2 c, 3 respektive 6. Utformning av dessa tre villkor yrkas enligt följande:

2 c

Utsläppet av totalkväve får inte överstiga 40 kg per dygn som årsmedelvärde.

3

Endast invändig spolning av transportfordonen får förekomma i spolhallen.

6

Uppkommer luktstörningar i omgivningen till följd av verksamheten ska åtgärder snarast vidtas för att minimera störningarna.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

Bolaget bedriver slakt och styckning av boskap och svin på fastigheten Senåsa 4:6 i Dalsjöfors, i Borås kommun. Tillstånd enligt miljöbalken beviljades senast 2011 och medger en produktion baserad på högst 45 000 ton slaktvikt per år samt styckning av högst 45 000 ton slaktkroppar per år.

Slakt av får, lamm och häst har tidigare utförts småskaligt men kommer att upphöra inom en snar framtid. En ny styckningsanläggning för griskött integrerad med slakten togs i drift i slutet av 2010, vilket innebar att all grisstyckning flyttades från Slakthusområdet i Göteborg till Dalsjöfors. Nötstyckning utförs idag i hyrda lokaler inne på Slakthusområdet i Göteborg.

Planerad verksamhet

För att säkra bolagets framtid måste verksamheten utvecklas och ytterligare effektiviseras. Mot bakgrund av pågående och snabba strukturförändringar i branschen behöver bolaget höja miljötillståndet till att omfatta 55 000 ton slakt- respektive styckningsvikt per år. Den framtida produktionsökningen utgörs i allt väsentligt av svin medan endast en marginell ökning kommer att göras på boskapssidan. Efter en utökning av produktionen förväntas slakten av svin uppgå till ca 78 % av den sökta produktionsvolymen på 55 000 ton slakt. Därutöver är inriktningen att på sikt flytta all styckningsverksamhet till Dalsjöfors.

Utökad drift till 55 000 ton per år medför ett behov av begränsad om- och tillbyggnad av slaktlokaler; totalt ca 100 m². Ny nötstyckning etableras i anslutning till befintlig svinstyckning, dvs. bort från det samlade området med enfamiljsbostäder. Den gödselbehållare som idag gränsar till det gamla livdjursstallet flyttas till annan plats inom fabriksområdet.

Lokalisering

Verksamheten är belägen i Senåsa vid genomfartsvägen mellan Borås och Dalsjöfors, ca 2 km sydväst om Dalsjöfors. Detaljplan för det aktuella området saknas.

Miljökonsekvensbeskrivning

Lokalisering

Avståndet till de två närmaste bostadshusen är 50 resp. 200 m. De ägs av verksamhetsutövaren och dennes familj. Inom 300 m. avstånd ligger ytterligare tre bostadshus. Inom en radie av 750 m. från slakteriet finns det totalt 22 fastigheter. Det finns inga industrier, affärer, skolor, daghem etc. inom det aktuella området. Vidare finns det inga riksintressen för naturvård, kulturvård m.m.

Området 750 m. från slakteriet domineras av åker- och betesmark. 500-700 m. nordost om slakteriet ligger ett mer samlat område med enfamiljsbostäder utefter genomfartsvägen mellan Borås och Dalsjöfors. Syd-sydost om slakteriet passerar en mindre bäck på 350 m. avstånd. Enligt bolagets uppfattning kan verksamheten bedrivas med minimalt intrång och olägenheter för människors hälsa och miljö.

Alternativ lokalisering

Alternativ plats för verksamheten finns inte på kartan. Investeringskostnaderna för flytt/nyetablering till alternativ plats bedöms ligga kring 750-1 000 miljoner kronor. Det finns vare sig eget kapital eller externa lånegivare till ett sådant framtidsscenario.

Nollalternativ

Ett nollalternativ, dvs. att produktionen ej kommer att överstiga nuvarande tillstånd 45 000 ton per år, innebär från miljösynpunkt:

- a) Att nuvarande förhållanden kring slakteriet bibehålls
- b) Att det totala transportarbetet och de därmed sammanhängande negativa miljöeffekterna ökar för slaktdjur som är uppfödda företrädesvis i Halland, västra/nordvästra Småland och södra/västra delen av Västra Götaland. Orsaken är att Dalsjöfors Kött är det enda storskaliga slakteriet inom nämnda områden. Under den senaste 15-årsperioden har omfattande strukturförändringar i branschen lett till att ett antal storskaliga slakterier inom närområdet lagts ner.

Slaktsvin inom Varbergsregionen har ca 90 km transportväg till Dalsjöfors slakteri. Närmaste storskaliga slakterier är belägna i Skara och Kristianstad (200 km transportväg), Brålanda (210 km transportväg) och Skövde (200 km transportväg).

Miljömål

Den planerade verksamheten berör främst följande miljömål: Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, Giftfri miljö, Skyddande ozonskikt, Ingen övergödning samt Levande sjöar och vattendrag. Sammanfattningsvis bedöms den ansökta verksamheten bidra till förbättrade förutsättningar att nå målen eller medföra en högst begränsad påverkan.

Miljökvalitetsnormer

Spillvattnet från verksamhetens interna reningsanläggning avleds till det kommunala avloppsreningsverket i Gässlösa. Efter rening avleds det till recipienten Viskan. Vattenmyndigheten har klassificerat recipienten som dålig ekologisk status 2009. Myndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljökvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till år 2021. Övergödning till följd av fosfor tycks vara ett av flera miljöproblem. I sjöar nedströms Borås har ett flertal metalliska föroreningar (bly, kadmium, koppar, krom, kvicksilver och zink) och organiska föroreningar (olja, DDT/E/D, dioxiner och dieldrin) upplagrats i bottensedimenten. Föroreningarna härrör bland annat från den omfattande textilindustri som funnits i Borås.

Slakteriets verksamhet bedöms ej medverka till att miljökvalitetsnormen för vatten överträds i Viskan. Några argument för detta:

- Utsläppet av tungmetaller från slakteriet är mycket lågt och gränsande till att vara analyserbart
- Risken för oönskade utsläpp av organiska ämnen till följd av överbelastning och haverier är minimal som följd av alla interna skyddsåtgärder i fabriksområdet
- Slakteriets andel av inkommande fosfor till kommunens reningsverk 2012 var 0,8 % (= 5,0 mg/l).

Utsläpp till luft

Värmecentralen för beredning av värme och varmvatten är placerad i slakteribyggnaden. Efter fjärrvärmeanslutning har de två pannorna lagts i malpåse och står bara som reserv vid eventuella oförutsedda händelser. Panneffekten är 560 kW (2*280 kW). Avgaserna från oljeförbränningen avleds via skorsten. Skorstenshöjden är 3 m. över taknock.

I anslutning till slakthallen finns en ångpanna för beredning av ånga till skållmaskinen. Panneffekten är 250 kW och dess beräknade oljeförbrukning av eldningsolja 1 (MK 1) med svavelhalt max. 0,1 % vid full produktion är 150 m³ per år. Skorstenshöjden är 3 m. ovan tak.

I maskinhallen finns det en varmluftspanna. Panneffekten är 50 kW och dess beräknade oljeförbrukning av eldningsolja 1 (MK 1) vid full produktion är 5 m³ per år. Skorstenshöjden är 2 m. ovan tak. Denna panna kommer på sikt att ersättas av fjärrvärme.

I spolhallen fanns det tidigare två hetvattenpannor med en panneffekt om vardera 50 kW samt en varmluftspanna med en panneffekt på 90 kW. Pannorna har demonterats och ersatts av fjärrvärme.

Totalt beräknade utsläppsmängder vid förbränning av 155 m³ eldningsolja per år är:
425 ton CO₂, 0,2 ton NO_x, 0,2 ton SO₂ samt ett stoftutsläpp som är nära nog 0 (noll).

Lagringstanken för gasol har 11 m³ volym och kan högst lagra 5 500 kg gasol. Utsläppen från förbränning av gasol avleds via huv och ca 400 mm rökgaskanal med utsläpp ca 3 m. ovan taknock. Utsläppen vid planerad produktion beräknas per år bli:
525 ton CO₂ och 92 kg NO_x.

Den lukt som tidigare och subjektivt kunnat förknippas med verksamheten har haft koppling till hanteringen av biogasråvara i uppsamlingssilon. Åtgärder har vidtagits så att det dagligen, även lördagar, sker hämtning och därmed tömning av silon. I den händelse att tömning ej sker lördagar så behandlas biogasmaterialet med myrsyra kombinerat med att ozon fortlöpande matas in i silon. Under sommarhalvåret sker myrsyratillsats

dagligen (bolaget uppger dock att myrsyraanvändningen numera upphört i verksamheten).

Någon särskild rening av frånluften från den interna reningsanläggningen har aldrig utförts och anses heller inte nödvändig. Någon rening av utgående ventilationsluft från produktionslokaler och stallar anses inte heller erforderlig. Slakteriets lokalisering utanför tätort medför samtidigt att risken för störningar vid närmaste bostäder bedöms som liten.

Utsläpp till vatten

Slakteriet och styckningen försörjs uteslutande med vatten från det kommunala nätet. Behovet av kommunalt vatten vid full planerad produktion är max. 500 m³ per dygn, 62 m³ per timme och 18 liter per sekund. Detta ger en total renvattenförbrukning på 120 000 m³ per år.

Total spillvattenmängd från verksamheten som avleds via utjämningsbassängens ca 600 m³ buffertvolym och den interna reningsanläggningen är 110 000 m³ per år vid planerad produktion. Utjämningsbassängen togs i bruk 2008. Den befintliga reningsanläggningen i form av en grovrenings- och flotationsanläggning är byggd för att klara av de flöden som blir aktuella vid planerad produktion. Grovreningsanläggningen är dimensionerad för maxkapacitet 21,6 m³ per timme och flotationsanläggningen är dimensionerad för ett normalflöde på 15 m³ per timme respektive en maxkapacitet på 20 m³ per timme. Den gamla fettavskiljaren som användes före etableringen av flotationsanläggningen står som reserv för eventuellt bräddat spillvatten.

Det kommer att finnas tre oljeavskiljare inom fabriksområdet:

1. Bensin- och oljeavskiljare för golvbrunnar i verkstads-/maskinhallen
2. Bensin- och oljeavskiljare för golvbrunn i kylmaskinrum
3. Oljeavskiljare för spillvatten från spolhallen.

Eventuellt oljespill förvaras i tätslutande kärl inne i verkstads-/garagebyggnaden innan borttransport sker till auktoriserad mottagare.

Den hittills uppnådda reningseffekten i den interna reningsanläggningen är 98 % (fett), 93 % (fosfor) och 79 % (suspenderade ämnen). Effekten avser resultatet 2012 när reningen jämfördes med den tidigare interna reningsanläggningen med grovrening och efterbehandling i slam-/fettavskiljare. Motsvarande effekt var 70 % för BOD₇ respektive 51 % för totalkväve.

Spillvattnet från slakteriet avleds till kommunens avloppsreningsverk som är utbyggt för kväverening och ytterligare kväverening av spillvattnet bör ske här.

Användningen av den interna reningsanläggningen är beräknad till 360 dygn per år. De beräknade utsläppen av föroreningar vid full planerad produktion uppgår till:

$BOD_7 = 110\,000\text{ m}^3 * 564\text{ mg/l} = 62\,040\text{ kg/år} (= 172\text{ kg/dygn})$

$Kväve, \text{tot-N} = 110\,000\text{ m}^3 * 115\text{ mg/l} = 12\,650\text{ kg/år} (= 35,2\text{ kg/dygn})$

$Fosfor, \text{tot-P} = 110\,000\text{ m}^3 * 0,8\text{ mg/l} = 88\text{ kg/år} (= 0,25\text{ kg/dygn})$

$Fett, \text{Triolin} = 110\,000\text{ m}^3 * 14\text{ mg/l} = 1\,540\text{ kg/år} (= 4,3\text{ kg/dygn})$

Halterna av zink (Zn), bly (Pb), kadmium (Cd), krom (Cr) och nickel (Ni) i utgående processavloppsvatten har analyserats vid olika tillfällen och visat att de ligger på en mycket låg nivå i vissa fall gränsande till att vara analyserbara.

Befintliga dagvattenledningar leder till infiltration inom egen mark. Infiltration av dagvatten från byggnader sker på egen åkermark genom ca 70 m. långa infiltrationsledningar. Dagvatten från asfalterade ytor avleds till omgivande mark. Dagvatten från brunnar belägna vid lastbryggor avleds till spillvattennätet. Lastbryggorna är under tak. Risk för förorening av dagvatten bedöms ej föreligga.

Sanitärt avloppsvatten går tillsammans med internt renat processavloppsvatten från flotationsanläggningen till kommunens avloppsreningsverk.

Buller

Enligt gällande tillstånd ska verksamheten följa det villkor som ställer krav när det gäller begränsning av buller från verksamheten. Kylmaskinerna är placerade i särskilda maskinrum. Några bullerolägenheter har aldrig inrapporterats från närboende eller från tillsynsmyndigheten. Ingen ny installation av fläktar eller annan utrustning som kan medföra ökning av bullernivåerna planeras. Bullermätningar utfördes första gången i mars 2011. Mätningarna visade att ställda miljövillkor har efterlevts.

Transporter

Det totala antalet transporter beräknas öka från 210 till ca 250 st. per vecka. Transporterna kan indelas i följande huvudkategorier:

- Intransport av levande djur (slaktdjur)
- Uttransport av köttprodukter (styckade varor)
- Uttransport av slaktrester, djurföda och hudar
- Intransport av förnödenheter (eldningsolja, gasol, kodioxid och film-/ytteremballage för styckade varor)

Därutöver tillkommer uttransport av urin/gödsel (2 dagar på våren) samt daglig truckhantering inom anläggningen.

Intransporten av slaktdjur kommer att svara för ca 50 % av det totala antalet transporter kring verksamhetsområdet. Merparten av dessa transporter kommer söderifrån, vilket innebär att slaktdjurstransporter genom Dalsjöfors tätort påverkas mycket marginellt. På lördagar sker inga slaktdjurstransporter.

I genomsnitt kommer 60 transporter (distributionsbilar) att avgå med köttprodukter från slakteriet per vecka. Ca 60 % av dessa utförs med verksamhetens egna bilar, medan övriga är externa fraktbolag.

Vid uttransport av slaktrester m.m. utförs dessa av mottagarna själva. Exempelvis hämtas dagligen slaktrester avsedda för konvertering/förbränning av mottagaren anlitat fraktbolag. Intransport av förnödenheter ombesörjs av företag med specialanpassade fordon.

Energi

Inkoppling till fjärrvärmenätet genomfördes under 2009. Efter inkoppling finns det numera två oljepannor (250 + 50 kW) kvar i drift, vilket ska jämföras med tidigare sex oljepannor med sammanlagd effekt 1 090 kW. Oljeeldning sker uteslutande med lågsvavlig eldningsolja (EO1).

Den större panna (250 kW) används som ångpanna för beredning av ånga till skållmaskinen för gris. Några ersättningsalternativ för beredning av ånga finns inte idag. Den mindre panna (50 kW) används som varmluftspanna för maskinhallen. Denna panna kommer i ett framtidsperspektiv att ersättas av fjärrvärme.

Energiförbrukningen fördelar sig enligt följande sammanställning (MWh):

Produktionsnivå	Olja	Gasol	Fjärrvärme	El
Nuvarande	744	430	1 162	3 598
Planerad	850	600	1 380	4 270

Förbrukningen av olja minskar stadigt och bolaget anser att kostnaden för byte av energikälla inte motsvarar miljövinsten. Bolaget anser också att det inte finns någon möjlighet att ersätta gasolen vid bränning av grisar, då trycket och bränningen är högt under kort tid (7 sekunder per gris). Från 2011 till 2012 minskade energiförbrukningen av olja och gasol från 30 % till 20 % av den totala energiförbrukningen.

Den samlade värmeåtervinningen i slakteriet uppgår till 400 MWh per år. Vid ombyggnation av svinslakten beräknas värmeåtervinning från flamugnen att ge ytterligare 450 MWh per år. Värmeåtervinning i styckningsbyggnaden uppgår till 855 MWh per år.

Kylning och frysning står för merparten av den totala elanvändningen. Bolaget arbetar aktivt med energioptimering av stödprocesserna (belysning, tryckluft, ventilation etc.). Åtgärder är exempelvis tidsstyrning av fläktdrift, pumpar och ventilationssystem samtidigt som ca 90 % av verksamhetens belysning är närvarostyrd.

Avfall, kemikalier, diesel och eldningsolja

Vid planerad produktion beräknas det animaliska avfallet, inkl. gödsel och strömedel, uppgå till 23 600 ton per år. Huvuddelen av detta avfall som utgörs av slaktrester lämpade för biogasrötning uppgår till 11 200 ton per år och lagras i uppsamlings silo efter malning m.m., i avvaktan på borttransport.

Rengöringskemikalier används för lokalrengöring och desinfektion. Kemikalierna lagras på ogenomsläppligt invallat område eller placerat på tråg som kan innehålla kemikaliebehållarnas volym vid eventuellt läckage. Förvaringsutrymmet saknar golvvavlopp och klara ställda krav kring säkerhet.

Tankar för eldningsolja och dieselolja är invallade under tak.

Risk för olyckor

Den tänkbara olyckshändelse som bedöms innebära mer än obetydlig risk är stor brand, brandrök och förorenat släckvatten. Konsekvenserna för människor utanför anläggningen bedöms vid en stor brand begränsas till lindriga obehag på grund av brandröken. Bolaget har i samråd med Räddningstjänsten utarbetat en handlingsplan som behandlar hur man ska agera vid en stor brand samt hur hantera släckvatten.

Verksamheten bedrivs i ett plan, där det finns goda utrymningsmöjligheter för arbetande personal. Nödutgång finns för djur i stalldel med endjursboxar.

Vid planerad full produktion kommer det att finnas ca 4 000 kg ammoniak i kyl-/fryssystemen. Ammoniaklarm finns som startar nödventilation och stoppar kylmaskinerna samtidigt som varningslampor kring kylmaskinrummen startar och larmar förbipasserande personal. Ammoniaklarm är kopplat till jourhavande personal som i övrigt även ansvarar för driften av det interna reningsverket. Eventuellt läckage av ammoniak kommer att spridas över stora ytor och bedöms därför ej utgöra någon akut hälsorisk.

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan och föreslår villkor mm för verksamheten i enlighet med vad som anförs nedan.

Tillståndets omfattning

Länsstyrelsen tillstyrker Bolagets ansökan om tillstånd att bedriva befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet inom fastigheten Senåsa 4:6 i Borås kommun. Verksamheten bör högst få omfatta 55 000 ton slakt- respektive styckningsvikt per år.

Klassificering av verksamheten

Länsstyrelsen anser att följande verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är aktuell:

- 15.10 (B); slakteri för en produktion baserad på mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår
- 90.240 B; anläggning för att på annat sätt än genom förbränning per kalenderår bearbeta mer än 2 500 ton animaliska biprodukter

Av industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU) framgår därmed även att verksamheten omfattas av följande kod i direktivet:

- 6.4 a; drift av slakterier för en produktionskapacitet baserad på en slaktvikt som överstiger 50 ton per dygn

Förslag till villkor

Länsstyrelsen anser att följande villkor bör meddelas för verksamheten.

Allmänt

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet om inte annat framgår av nedanstående villkor.

Avloppsvatten

2. Processavloppsvatten ska renas innan det avleds till det kommunala spillvattennätet. Den interna reningsanläggningen ska drivas så att högsta möjliga reningseffekt uppnås med tekniskt och ekonomiskt rimliga insatser.

Avloppsvattnet ska i samband med reningen ledas via utjämningsbassäng till det kommunala nätet. Tillsynsmyndigheten får besluta att utjämningsbassängen ska hållas täckt.

3. De mängder *processavloppsvatten* som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden:

Parameter	Flöde	Enhet
Processavloppsvatten, <i>kl 06-24</i>	12	m ³ /tim
Processavloppsvatten, <i>kl 00-06</i>	15	m ³ /tim

Mängden processavloppsvatten ska mätas kontinuerligt. Provtagning ska ske flödesproportionellt.

De *föroreningsmängder* som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden:

Parameter	Årsmedelvärde	Enskilt driftsdygn	Enhet
BOD ₇	210	275	kg/dygn
Totalkväve	40		kg/dygn

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för samtliga provtagningstillfällen under ett kalenderår. Med *driftsdygn* avses dygn då anläggningen är i drift och leder avloppsvatten till avloppsnätet. Antalet driftsdygn ska registreras.

Mängden BOD₇ och totalkväve ska kontrolleras genom flödesproportionell provtagning under minst ett driftsdygn per vecka under tid då avloppsvatten från slakteriet avleds. Proverna ska tas ut under alternerande driftsdygn enligt ett på förhand fastställt provtagningsschema.

Ett begränsningsvärde för enskilt driftsdygn enligt detta villkor anses vara uppfyllt om 90 % av antalet prover under året uppfyller kravet. Värdet får dock aldrig överskridas med mer än 50 % under enskilda driftsdygn.

- Endast invändig spolning av transportfordonen får förekomma i spolhallen. Utvändig fordonstvätt får inte ske på anläggningen.

Spillblod

- Stickning och avblödning ska ske över spillblodsränna. Avblödningstiden ska anpassas efter djurslag och vara så lång att allt blod i möjligaste mån lämnar djurkroppen. Blod och sköljvatten från rengöring av spillblodsrännan ska samlas upp och får inte ledas till processavlopp.

Lukt

- Om olägenhet av betydelse i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska tillräckliga åtgärder snarast vidtas så att olägenheten upphör.

Lagring

- Slakteriavfall och biprodukter ska i väntan på transport förvaras inomhus i täta behållare, i kylt utrymme. Vid transport ska behållarna förses med tätslutande lock eller motsvarande.
- Gödsel och urin från djurstall ska omhändertas och samlas upp i täta behållare. Vid rengöring av djurstall ska förorenat spolvatten ledas till gödselbehållare.
- Gödselbehållare för slakteriflytgödsel ska hållas täckta. Denna täckning kan bestå av ett minst 10 cm tjockt svämtäcke. Om inget tillfredsställande svämtäcke bildas ska gödselbehållare täckas med tak, flytduk av plast, torv eller annat jämförbart material efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Transporter

- En handlingsplan ska finnas för att minimera miljöeffekter från transporter. Planen ska bland annat belysa hur tunga transporter genom Dalsjöfors samhälle ska undvikas. Planen ska hållas aktuell och följas.

Buller

11. Buller från verksamheten inklusive lastbilstransporter inom verksamhetsområdet får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

– helgfri måndag–fredag	kl. 06.00–18.00	50 dB(A)
– nattetid	kl. 22.00–06.00	40 dB(A)
– övrig tid		45 dB(A)

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00 - 06.00) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dB(A).

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Kemiska produkter, farligt avfall och övrigt avfall

12. Kemiska produkter, inbegripet farligt avfall, ska förvaras i täta behållare på ogenomsläppligt underlag. Flytande kemiska produkter ska förvaras på ogenomsläpplig invallad yta eller ha motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av summan av övriga volym om inte annat medges av tillsynsmyndigheten. Vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.
13. Åtgärder ska fortlöpande vidtas för att minimera mängden avfall som uppkommer i verksamheten. Avfallet ska sorteras och i första hand återanvändas eller återvinnas.
14. Rutiner för en effektiv energianvändning ska finnas och följas. Energiaspekten ska beaktas vid val av kylsystem, pumpar, fläktar och annan utrustning.
15. Utsläpp av kväveoxider från förbränningen av eldningsolja, beräknat som NO₂, får vid normal drift inte överstiga 280 mg per Nm³ torr rökgas vid 3 % O₂. Normal drift omfattar all tid förutom start- och stopperioder. Kontroll ska ske minst en gång vart tredje år eller när tillsynsmyndigheten anser det befogat.
16. Det ska finnas en beredskapsplan för riskhantering inklusive dokumenterade rutiner och anpassad utrustning för hantering av släckvatten. En genomgång av planens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ske minst en gång vart tredje år samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.

Kontrollprogram

17. Kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Ett förslag till nytt kontrollprogram ska upprättas och inlämnas till tillsynsmyndigheten senast 4 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Val av plats

Befintligt verksamhetsområde för slakteriet ligger i Senåsa, på landsbygden ca 2 km sydväst om Dalsjöfors och ca 5 km öster om Borås. Avstånden till de närmaste två bostadshusen är 50 respektive 200 meter. Dessa ligger nordväst respektive väst om verksamhetsområdet och ägs av verksamhetsutövaren och dennes familj. Området i anslutning till verksamheten omfattas inte av detaljplan. Verksamheten innebär inte risk

för påtaglig skada på något riksintresse för naturvård eller annat ändamål. Det finns inga Natura 2000-områden eller andra skyddade markområden som påverkas av anläggningen.

Enligt ansökningshandlingarna kommer den planerade utökningen av verksamheten att innebära om- och tillbyggnad av slaktlokaler för gris; totalt ca 100 m² inom den norra delen av befintlig anläggning. Därutöver planeras ca 700 m² styckningslokaler för nöt som ska uppföras inom den södra delen av anläggningen samt nya utrymmen för omklädning, matsal och kontor respektive kylrum. Samtliga dessa planerade lokaler har redovisats att de ska ske inom nuvarande fysiska verksamhetsområde.

En av de tre befintliga gödselbehållarna, som ligger där om- och tillbyggnad av slaktlokaler för gris är planerad att ske, kommer att tas bort och ersättas av en 1 000 m³ stor gödselbehållare på annan plats. Behållaren kommer att placeras omedelbart öster om nuvarande verksamhetsområde. Detta område omges i övrigt till övervägande delen av skog. Ytterligare 200-250 meter i östlig riktning ligger ett mindre vattendrag som flyter i sydlig riktning och mynnar i Rosendalsbäcken. Närmaste närboende, i riktning bort från verksamhetsområdet, finns på 250-300 meters avstånd i nordlig riktning.

Slakteriet ansluter direkt till allmän väg 1701. Det totala antalet transporter beräknades i gällande tillstånd till ca 225 stycken per vecka. Efter den nu planerade utökningen av verksamheten beräknas motsvarande siffra öka till ca 250 stycken. Verksamhetsutövaren anger att närmare 80 % av transportererna kommer söderifrån via riksvägarna 27, 40 och 41, vilket medför att intransport av slaktdjur genom Dalsjöfors tätort påverkas i mindre omfattning.

I ansökan har verksamhetsutövaren angivit att någon alternativ plats för verksamheten inte föreligger. Investeringskostnaden för flytt/nyetablering bedöms ligga kring 750-1 000 miljoner kr. Det uppges därför inte finnas vare sig eget kapital eller externa långgivare till ett sådant framtidsscenario.

Med hänsyn till kraven på en lämplig lokalisering anser Länsstyrelsen att det inte föreligger några hinder för fortsatt tillstånd till verksamheten med nuvarande lokalisering.

Utsläpp till vatten

Verksamhetens orenade processavloppsvatten leds först till en grovreningsanläggning. Därefter går det vidare till den interna flotationsanläggningen via en utjämningsbassäng, innan det transporteras vidare till Gässlösa avloppsreningsverk som ligger i södra utkanten av Borås. Därifrån leds vattnet till Viskan.

Reningsverkets kapacitet har beskrivits som ansträngd vad gäller föroreningsparametern kväve. Länsstyrelsen föreslår i utformningen av villkor för utsläpp till avloppsreningsverket att det yrkade

begränsningsvärdet på 40 kg per dygn används, men utesluter inte att den slutliga villkorsutformningen kan påverkas av yttranden från Borås Energi och Miljö. Ett möjligt alternativ är att komplettera det föreslagna värdet på kvävemängd per år med ett begränsningsvärde för kvävehalt i processavloppsvattnet, för att inte äventyra reningsverkets möjligheter att klara sina egna utsläppsvärden.

Den låga fosformängden i processavloppsvattnet innebär enligt Länsstyrelsens mening att det inte finns miljömässiga motiv för att reglera denna parameter i villkor. Genom det första villkoret, under rubriken *Allmänt* ovan, är verksamhetsutövaren ändå bunden att driva det interna reningsverket i huvudsaklig överensstämmelse med ansökan.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att den ökade belastningen på Gässlösa reningsverk från verksamheten inte riskerar att försämra den ekologiska statusen i Viskan (Viskan (från centrala Borås ned till Svaneholm), SE639695-132623,) som är satt till måttlig i den senaste klassningen som kommer att fastställas i december 2015. Miljö kvalitetsnormen är satt till att god ekologisk status skall nås till 2021. Det är främst de hydromorfologiska parametrarna, fysisk påverkan, som varit utslagsgivande för att statusen klassats som sämre än god. För näringsämnen görs än så länge bara en bedömning för totalfosfor och klassningen för denna parameter är god men mycket nära gränsen till måttlig. För ”icke-försämringskravet” (som gäller på kvalitetsfaktornivå) är det därför viktigt att Gässlösa klarar av att ta hand om den ökade belastningen på reningsverket.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att den i ansökan föreslagna lokaliseringen, som innebär att verksamheten bedrivs inom nuvarande verksamhetsområde, kan godtas då inga påtagliga störningar bedöms uppkomma och skyddsåtgärder kommer att föreskrivas.

Motivering av villkor

För de villkor som bedöms utgöra vedertagen praxis eller rymmas inom bolagets åtaganden ges ingen speciell motivering.

Villkor 3 – avloppsvatten

Villkorets layoutmässiga utformning har uppdaterats med tabeller för att tydligare åskådliggöra föreslagna begränsningsvärden och ge en bättre överblick.

I likhet med dagens villkorsutformning för motsvarande verksamheter är antalet provtagningar av BOD₇ och totalkväve högre än i tidigare tillståndsvillkor för denna verksamhet. Beräknade årsmedelvärden baseras i tidigare tillståndsvillkor på i genomsnitt ett provtagningstillfälle per månad. I det nu föreslagna villkoret ska motsvarande prov tas ut under minst ett driftsdygn per vecka för att säkra ett mer representativt underlag. Med

denna provtagningsrutin kan bland annat kontrollen av totalkväveutsläppen kontrolleras och följas upp på ett säkrare sätt än tidigare. Länsstyrelsen utesluter inte att ytterligare någon parameter, exempelvis ett begränsningsvärde på totalkvävehalt, kan komma att behöva komplettera den nu föreslagna villkorsutformningen.

Villkor 4 – avloppsvatten

Bolaget har yrkat att endast invändig spolning av transportfordonen får förekomma i spolhallen och att en tidigare planerad etablering av lastbilsvätt utgår. Länsstyrelsen föreslår ett förtydligande av villkoret, där det framgår att just utvändiga fordonsvätt inte får ske på anläggningen. Bakgrunden är att i det tidigare tillståndet fanns ett särskilt villkor för just fordonsvätt. I och med att ett sådant villkor med uttalade gränsvärden utgår, är det också viktigt att det framgår att yttre avspolning eller tvätt av fordon ska ske på extern anläggning som är särskilt avsedd för detta.

Villkor 9 – lagring

Länsstyrelsen föreslår en uppdaterad formulering i jämförelse med motsvarande villkor i tidigare tillstånd. Täckningsalternativet halm har strukits, eftersom det sällan är ett långsiktigt hållbart alternativ om det inte spontant bildas något svämtäcke på flytande gödsel. Halm är oftast beroende av att det finns tillräcklig med träck, foderrester med mera för att en stabil och heltäckande täckning ska kunna bildas. En halmtäckning har inte sällan en tendens att kunna sjunka till botten med tiden i mer tunnflytande gödsel. Länsstyrelsen har också lagt till alternativet tak, men menar att det är lämpligt att val av täckningsmetod ska kunna anpassas till förutsättningarna efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Villkor 11 – buller

Bullervillkoret är uppdaterat mot bakgrund av Naturvårdsverkets aktuella vägledning. Det innebär att tidsperioden för natt är ändrad från tidigare kl. 22-06. Tidigare var den kl. 22-07. Villkorsutformningen bygger också på att de värden som anges i villkoret är utformade som begränsningsvärden, vilket är vedertagen utformning.

Övriga villkor

Villkoren i övrigt överensstämmer med vad som är brukligt vid slakterianläggningar med liknande storlek och omgivning. Villkoren är föreslagna för att begränsa verksamhetens påverkan på omgivande bebyggelse och miljö. Länsstyrelsen bedömning är att övriga villkor är befogade i detta enskilda fall.

Miljö- och konsumentnämnden

Beslut

Miljö- och konsumentnämnden tillstyrker en utökad produktion av slakt och styckning från 45 000 till 55 000 ton per år för Dalsjöfors Kött AB.

Dalsjöfors Kött AB:s yrkande om nytt villkor beträffande utsläpp av totalkväve till det kommunala reningsverket ska fastställas först efter att Borås Energi och Miljö AB accepterat ett ökat utsläpp från 35 kg per dygn till 40 kg per dygn som årsmedelvärde. Yrkandet om nytt villkor vad det gäller luktreduktion kan ändras till bolagets nya formulering ”Uppkommer luktstörningar i omgivningen till följd av verksamheten ska åtgärder snarast vidtas för att minimera störningarna”.

Yrkandet av villkor vad det gäller fordonstvätten kan med fördel ändras enligt bolagets förslag ”Endast invändig spolning av transportfordon får förekomma”. Tidigare villkor kan utgå.

Nämnden betonar särskilt vikten av att Dalsjöfors Kött AB, i samråd med tillsynsmyndigheten, fortsätter att aktivt arbeta för att minimera miljöeffekterna från bolagets transporter, effektivisera energianvändningen inklusive utfasning av fossila bränslen samt minimera riskerna för skador och olägenheter till följd av olyckor.

Miljöförvaltningens synpunkter enligt tjänsteskrivelse

I ansökan redogör bolaget för det ökade utsläppet av totalkväve till det kommunala reningsverket. Borås Energi och Miljö AB får ta ställning till det ökade utsläppet innan villkor fastställs i det nya tillståndet. Ett nytt kommunalt avloppsreningsverk kommer att byggas vid Sobacken vilket kommer att ha större kapacitet att ta emot vatten från Dalsjöfors Kött AB. Men det kommer troligtvis inte att vara färdigställt innan bolaget har ökat sin produktion.

Miljöförvaltningen delar bolagets bedömning att villkoret för fordonstvätt kan utgå och endast omfatta invändig spolning av transportbilar. Detta med anledning av att planerna på att etablera en tvättanläggning utgår. Transportbilarna tvättas idag på annan godkänd anläggning.

Vad gäller luktreduktion kan formuleringen på villkoret ändras till vad bolaget yrkar. Bolaget arbetar framåtsyttande med att minska luktproblemen och Miljöförvaltningen anser att villkoret klargör att om det uppkommer luktstörningar från verksamheten så ska åtgärder snarast vidtas.

Samråd har skett genom annonsering i Borås Tidning och genom utskick av informationsbrev. Varken annonseringen eller informationsbrevet till de närboende resulterade i något yttrande angående den utökade produktionen.

Den 22 april 2014 hölls en periodisk besiktning på Dalsjöfors Kött AB. Medverkande var Borås Energi och Miljö AB och Miljöförvaltningen. WSP Environmental höll i besiktningen.

I besiktningsrapporten framkom några punkter som bolaget bör förbättra så som:

- Ansvarsfördelningen
- Bullerkartläggning under kvälls- och natttid
- Redovisningen av kväveoxider bör redovisas i samma enhet som villkoret är skrivet för att tydliggöra att villkoret innehålls
- Komplettera kontrollprogrammet
- Se över om oljeavskiljaren behövs eller ej då ingen tvätt av fordon kommer att ske
- Förtydliga för berörda och skapa lämpliga rutiner hur miljöhändelser ska dokumenteras och följas upp internt
- Se över checklistan för inköp av kemikalier och komplettera med kontroll och produktval utifrån aktuella kriterier

Miljöförvaltningens kommentarer på de framkomna rekommendationerna från besiktningen är att bolaget arbetar framåtsyftande med att förbättra dokumentationen. Klagomål på buller eller trafik har inte inkommit till Miljöförvaltningen sedan 2010. Ett klagomål angående lukt inkom till förvaltningen under 2012, därefter har inga klagomål inkommit. Rökasmätning för kväveoxider utfördes 2011 och kommer att bli aktuell under 2015. Kontrollprogram samt rutiner om hur miljöhändelser dokumenteras kommer att diskuteras vid tillsynsbesök på företaget. Bolaget ska också se över kemikalielistan och förbättra den utifrån önskemål av Borås Energi och Miljö AB samt Miljöförvaltningen.

Inga driftstörningar har skett eller redovisats under 2014.

Borås Energi och Miljö AB

Utsläpp av totalkväve

Bolaget yrkar att villkoret ändras till att utsläppet av totalkväve inte får överstiga 40 kg per dygn som årsmedelvärde. Borås Energi och Miljö tillstyrker detta yrkande.

Borås Energi och Miljö yrkar å sin sida på ett haltvillkor för totalkväve eftersom det är problem med att hålla det kommunala reningsverkets villkor för totalkväve i utgående vatten till recipient. Man vill därför inte ha för höga koncentrationer av kväve in i reningsverket, då koncentrationen är avgörande för kvävereningens funktion. Borås Energi och Miljö yrkar att utsläppet av totalkväve från bolaget inte får överstiga 100 mg/l som kvartalsmedelvärde.

Fordonstvätt

Bolaget yrkar att villkoret för fordonstvätt tas bort och ersätts med att endast invändig spolning av transportfordon får förekomma i spolhallen. Borås Energi och Miljö tillstyrker detta yrkande.

Luktstörningar

Detta yrkande ligger utanför vårt intresseområde och vi uttalar oss därför inte om det.

Villkor för utgående avloppsvattenmängd

Detta villkor kom till på grund av att vi länge har haft ett område nedströms slakteriet med avloppsledning som inte kunnat svälja allt vatten, speciellt vid regn, utan avloppsvattnet har bräddats ut istället. Vi håller för närvarande på att rusta upp avloppsledningsnätet i detta område vilket gör att vi inte längre kommer att ha något krav på en begränsad mängd avloppsvatten ut från bolaget. Detta delvillkor (2a) kan därför, om bolaget vill, tas bort.

Renvattenmängder

Borås Energi och Miljö har även gjort en bedömning av om man klarar att försörja bolaget med de renvattenmängder som bolaget har uppgivit vid maximal produktion i ansökan. Den utökade dygnsförbrukningen av dricksvatten från ca 210 m³ per dygn till maximalt 500 m³ per dygn, ryms inom vattenverkets kapacitet. Planerade ledningsarbeten, som preliminärt utförs under 2016 på vattenledningsnätet inom Dalsjöfors samhälle, kommer efter 2016 att medge momentant uttag om 18 liter per sekund vid servisen till Dalsjöfors Kött AB.

Trafikverket

Tidigare samråd

Den 12 september 2013 yttrade Trafikverket angående bygglov för nybyggnad av personalutrymmen att *"Trafikverket kan inte se att tillstånd för anslutning i fastighetens södra del meddelats eller att ett ärende för sådan prövning inkommit"*.

Vägen

Väg 1701 är inte utpekad som riksintresse eller primär väg för farligt gods i enlighet med § 3:8 Miljöbalken. Väg 1701 har en skyltad hastighet på 70 km/tim och trafikmätning från 2004 visar 4 085 fordon per dygn, varav 251 lastbilar.

Säkerhetszonen längs väg 1701 vid fastigheten är minst 7 meter från väggkant. Säkerhetszonen är det område utanför körbanan som ska vara fri från fysiska hinder i form av fasta oeftergivliga föremål. Säkerhetszonen intill en väg måste alltid beaktas och utformas så att den bidrar till tydlighet, säkerhet och trygghet för alla trafikanter (TRV 2013:121).

Längs väg 1701 gäller i enlighet med § 47 Väglagen att byggnad eller annan anläggning som kan inverka negativt på trafiksäkerheten inte utan tillstånd får uppföras inom 30 m. från vägområdet (krönet på dikets bakslänt).

Trafikverket förutsätter att byggnader och liknande inte placeras inom 30 m. från vägområdet (TRV 2013:121).

Synpunkter

Trafikflöde

Efter begäran har Trafikverket fått kompletterande information om att ”antalet lastbilstransporter är i dagsläget ca 55 st. per produktionsdag i snitt. Beräknat antal vid produktionsvolym om 55 000 ton är ca 60 st. per produktionsdag. Transporterna in till området är fördelade på två infarter från samma väg (väg 1701). Riktningen på transporterna är ca 30 % åt öst (mot Dalsjöfors) och 70 % åt väst (mot Borås) vid båda produktionsvolymerna”.

Ansökan behöver kompletteras med uppgifter om det ökade transportbehov för 250 personal samt nyttotrafik (t.ex. underhåll) som den föreslagna exploateringen förväntas medför och hur det bedöms påverka det statliga vägnätet, särskilt med fördelningen mellan de båda infarterna till verksamheten. En utredning måste analysera föreslagna genomförbara åtgärder, som t.ex. vänstersvängfält, som kan göra planförslaget acceptabelt. Trafikverket vill framhålla att åtgärder som påkallas på det allmänna transportnätet som en konsekvens av exploatering, ska utredas, projekteras och finansieras av sökanden i samråd med Trafikverket som beslutar i frågorna.

Väganslutning

Trafikverket har fortfarande inte fått en ansökan för väganslutning i fastighetens södra del för prövning. Trafikverket strävar efter att begränsa antalet anslutningar till allmänna vägar. Enskilda fastigheter bör om möjligt dela på samma utfart. Restriktivitet råder mot nya anslutningar längs statliga vägar (TRV 2013:121). Ärende om ny eller förändrad väganslutning ska lämnas till och behandlas av Trafikverket enligt väglagen 39 §. Det är Trafikverkets mening att frågan om anslutning måste vara löst innan bygglov kan beviljas. Ansökan om ny eller ändrad utfart till statlig väg kan göras på Trafikverkets hemsida. Väganslutningen måste klara siktkraven i VGU.

Planläggning

Trafikverket uppmanar sökanden att detaljplanlägga fastigheten för att hantera framtidens utbyggnation på ett samlat sätt.

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten vill påminna om att i det fall mängden gasol ökas i samband med utökning av verksamheten ska komplettering av tillstånd för brandfarlig vara sökas hos räddningstjänsten.

Bolagets bemötande av yttranden

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsens förslag till villkor kommenteras nedan. De villkor som ej kommenteras accepteras av bolaget.

Allmänt

1. Då bolaget och dess förutsättningar har förändrats sedan ansökan skickades in år 2013, finns möjligheter att bland annat de ombyggnationer inom verksamhetsområdet som angetts i ansökan har förändrats.

Avloppsvatten

3. Bolaget anmodar att villkoret för begränsad utsläppsmängd tas bort i enlighet med yttrande från Borås Energi och Miljö, daterat den 6 maj 2015.

Lukt

6. Bolaget yrkar på att formuleringen i det nuvarande tillståndet på produktionsvolym om 45 000 ton per år (daterat den 27 januari 2011) behålls.

Den befintliga formuleringen lyder: *"Uppkommer luktstörningar i omgivningen till följd av verksamheten ska åtgärder snarast vidtas för att minimera störningarna.*

Förslag till ny formulering enligt Länsstyrelsens yttrande: *"Om olägenhet av betydelse i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska tillräckliga åtgärder snarast vidtas så att olägenheten upphör".* Det är framför allt formuleringen *"...tillräckliga åtgärder snarast vidtas så att olägenheten upphör"* i förslaget till nya miljövillkor som åsyftas. Den bedöms som alltför skarp och orimlig.

Lagring

7. Bolaget har rutiner för att följa lagstiftningens och kunders krav på hantering av biprodukter och övrigt slakteriavfall. Att i miljötillståndet stipulera villkor som försvårar och försämrar bolagets produkter är inte rimligt och kan påverka produktion och försäljningsmöjligheter negativt. Bolaget yrkar på att villkoret tas bort.

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämndens yttrande kring förslag till villkor kommenteras nedan. De villkor som ej kommenteras accepteras av bolaget. Bolaget jobbar kontinuerligt med de miljöfrågor som nämnden angett som

särskilt viktiga och anser inte att det är något som behöver villkoras i nya miljötillståndet.

Borås Energi och Miljö AB

Borås Energi och Miljö:s yttrande kring förslag till villkor kommenteras nedan. De villkor som ej kommenteras accepteras av bolaget.

Utsläpp av kväve

Bolaget anser att en skärpning av krav för kvävekoncentration i utsläppsvattnet till Borås reningsverk inte är motiverat. En övre utsläppsgräns på 40 kg per dygn anses som fullt tillräckligt för att styra även koncentrationsnivån. Kontroll och övervakning av koncentrationsnivån utförs redan i dagsläget av bolaget.

Villkor för utgående utsläppsmängd

Bolaget tillstyrker Borås Energi och Miljö:s yttrande att helt slopa kravet på begränsad utsläppsmängd.

Trafikverket

Den utökade produktionsvolymen till 55 000 ton kommer långsiktigt att medföra ett ökat antal medarbetare. Bolagets beräkning är att personalstyrkan kommer att ha ökat med ca 50 personer runt år 2021. Biltrafiken fördelad på bolagets två infarter beräknas bli 50/50. Bolaget räknar inte med någon ökning av nyttotrafiken då den ökade fyllnadsgraden i den befintliga logistiken beräknas täcka behovet.

Det är inte förenligt med de krav på livsmedelssäkerhet och särskilda krav från exportländer som ställs på bolaget, att ha samma in- och utfart för levande djur och livsmedel. Att ta bort en av infarterna skulle bland annat begränsa bolagets exportmöjligheter.

Det ska tilläggas att bolaget jobbar med att lösa Trafikverkets frågor direkt med dem för att snabba på och förenkla förfarandet.

Räddningstjänsten

Bolaget ser över kommande behov av gasol och kompletterar vid behov tillstånd för brandfarlig vara.

Borås Stad, tjänsteskrivelse dnr 2013-314

Då ansökan lämnades in under 2013 har förutsättningarna för bolaget förändrats, varför vissa uppgifter gällande ombyggnationer ej längre är aktuella.

Bolaget förtydligade innebörden av ovanstående i en senare komplettering och menade att de bygglov och planer som var aktuella under den period som ansökan och MKB skrevs under 2013 troligtvis inte längre är aktuella. För de byggnationer och förändringar som ska genomföras i framtiden

kommer aktuella bygglov och tillstånd sökas innan start. Bolaget anser således inte att detta behöver beaktas i det nya tillståndet, då detta inte kommer att förändra något gällande lokaliseringen. De ombyggnationer som planeras hålls inom bolagets ägor.

Miljö- och konsumentnämndens synpunkter på inkomna yttranden

Miljö- och konsumentnämnden konstaterar bl.a. att en utökad drift till 55 000 ton per år kommer att innebära en begränsad om- och tillbyggnad på totalt 100 m². Inom området finns i dagsläget tre gödselbassänger. Den bassäng som idag gränsar till det gamla livdjurstallet kommer att rivas och en ny större gödselbrunn kommer att anläggas på annan plats inom området.

Bolaget har lämnat in en ansökan om bygglov för ny slaktavdelning samt ny gödselbrunn samt rivningslov av den befintliga till Samhällsbyggnadsnämnden.

I enlighet med Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse yttrar sig Miljö- och konsumentnämnden vidare enligt följande:

Miljöförvaltningen delar Dalsjöfors Kött AB:s bedömning att villkoret för fordonstvätt kan utgå och endast omfatta invändig spolning av transportbilar. Detta med anledning av att planerna på att etablera en tvättanläggning utgår. Transportbilarna tvättas idag på annan godkänd anläggning.

Vad gäller luktreduktion kan formuleringen på villkoret ändras till vad bolaget yrkar. Bolaget arbetar med att minska luktproblemen och Miljöförvaltningen anser att villkoret klargör att om det uppkommer luktstörningar från verksamheten så ska åtgärder vidtas snarast.

Klagomål på buller eller trafik har inte inkommit till Miljöförvaltningen sedan år 2010. Ett klagomål angående lukt inkom till miljöförvaltningen under 2012. Därefter har inga klagomål inkommit. Røkgasmätning av kväveoxider utfördes 2011 och kommer återigen att kontrolleras under 2016. Kontrollprogram samt rutiner om hur miljöhändelser dokumenteras kommer att diskuteras vid tillsynsbesök på företaget. Bolaget ska också se över kemikalielistan och förbättra den utifrån önskemål från Borås Energi och Miljö AB samt Miljöförvaltningen.

Sammanfattande bedömning

Miljöförvaltningen tillstyrker det yttrande som inkommit från Borås Energi och Miljö AB den 6 maj 2015. Ett haltvillkor för totalkväve bör finnas i en eventuell villkorsändring i den kommande tillståndsprövningen på 100 mg/l.

Miljöförvaltningen avstår från att yttra sig om det yttrande Trafikverket skickat in daterat den 8 maj 2015.

Miljöförvaltningen tillstyrker Länsstyrelsens yttrande från den 20 november 2015 då villkoren som finns beskrivna är i enlighet med vad som anses rimligt ur miljösynpunkt.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning, efter gjorda kompletteringar, uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Miljöprövningsdelegationen delar i allt väsentligt Länsstyrelsens bedömning vad gäller verksamhetens tillåtlighet och förslag till villkor. Länsstyrelsens förslag till reglering av tillståndets omfattning och villkor i stort, är rimliga utifrån verksamhetens beräknade miljöpåverkan. Delegationen har beaktat inkomna synpunkter på de villkor som Länsstyrelsen föreslagit, vilket också har påverkat den slutliga utformningen av vissa villkor.

Miljöprövningsdelegationens bedömning av tillåtligheten har också gjorts mot bakgrund av förutsättningarna för omhändertagande av verksamhetens processavloppsvatten, utifrån nuvarande förhållanden på kommunens mottagande reningsverk. Med de nuvarande förutsättningar behövs det en begräsning av totalkvävehalten i det vatten som avleds till kommunens reningsverk från slakteriet till 100 mg/l som ett månadsmedelvärde. När förutsättningarna ändras och avledningen sker till ett reningsverk med högre kapacitet ska tillsynsmyndigheten om det finns behov, efter begäran från verksamhetsutövaren, få möjlighet att pröva om det finns förutsättningar för ett anpassat begränsningsvärde till de nya förutsättningarna, detta regleras i villkor 4.

Verksamheten är förenlig med gällande kommunala planer och bedöms kunna bedrivas utan att oacceptabel störning uppkommer för närboende eller omgivningen i övrigt. Delegationen anser således att verksamheten uppfyller de krav som ställs i miljöbalken på lämplig lokalisering och att tillstånd därmed kan lämnas i enlighet med ansökan och de kompletterande uppgifter som lämnats in och med de begräsningar som meddelas i detta tillstånd.

Tillståndets omfattning

I enlighet med ansökan omfattar tillståndet befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet med en produktion baserad på högst 55 000 ton slaktvikt per år samt styckning av högst 55 000 ton slaktkroppar per år. I tillståndet ingår om- och tillbyggnad av slaktlokaler för gris. Därutöver ska styckningslokaler för nöt samt nya utrymmen för omklädning, matsal och kontor respektive kylrum anläggas. En av tre befintliga gödselbehållare kommer att tas bort och ersättas av en större gödselbehållare.

Miljö kvalitetsnormer

Med de teknikval, åtgärder och rutiner som Bolaget beskriver för sin verksamhet samt den bedömning av dessa som Länsstyrelsen redovisat, bedömer Miljöprövningsdelegationen att risken är liten för att verksamheten ska medföra försämrade möjligheter att uppnå god status i närliggande vattenförekomster. Skäl att på denna grund neka ansökt tillstånd föreligger därmed inte.

Villkor

Villkor 2 (nytt villkor)

I samband med Bolagets bemötande av inkomna yttranden meddelade man att *då ansökan lämnades in under 2013 har förutsättningarna för bolaget förändrats, varför vissa uppgifter gällande ombyggnationer ej längre är aktuella.* Av situationsplanen i de inskickade ansökningshandlingarna framgår placeringen av de planerade om- och tillbyggnaderna. Om denna planering numera inte anses vara helt given, anser

Miljöprövningsdelegationen att ett särskilt villkor angående byggnation ska ingå i tillståndet, som kan tillåta mindre förändringar från den ursprungliga planen. Villkoret tydliggör ansvaret att byggnationen i så fall måste föregås av samråd med och godkännande av tillsynsmyndigheten. Endast mindre förändringar är tillåtna inom ramen för detta villkor.

Innan en sådan ändring görs kan det behövas en utredning som visar påverkan och skyddsavstånd till skyddsvärda objekt samt vilken påverkan på omgivningen som kan uppstå. I vilken mån en sådan utredning behövs avgörs lämpligen i samråd med tillsynsmyndigheten.

Villkor 4

Borås Energi och Miljö har i sitt yttrande påtalat att man framöver inte anser att det ska behövas något krav på begränsning av avloppsvattenflödet som släpps från slakteriet till reningsverket. Skälet är att avloppsledningsnätet nedströms slakteriet kommer att rustas upp och därmed få en sådan kapacitet att allt vatten kan tas om hand, utan behov av bräddning. Slakteriet har instämt och anmodat att den delen av villkoret bör tas bort i enlighet med det Borås Energi och Miljö har anfört.

Miljöprövningsdelegationen anser dock att det är skäligt att behålla delen av villkoret som sätter en gräns för högsta flöde av avloppsvatten från slakteriet. Slakteriverksamhet är en s.k. IED-verksamhet och enligt senast beslutade BREF (BAT Reference Document) från 2005, framgår att hushållning med vatten är exempel på BAT (bästa tillgängliga teknik) som generellt ska gälla alla anläggningar med slakteriverksamhet. Dessutom påtalar man vikten av att inte belasta mängden avloppsvatten från verksamheten med onödiga tillflöden av vatten. Begränsningsvärden för mängden avloppsvatten är därför en vedertagen villkorsdel för slakteriverksamheter vid tillståndsprovning, som inte nödvändigtvis enbart är beroende av kapaciteten vid ett enskilt reningsverk och dess ledningssystem.

Länsstyrelsens förslag på begränsningsvärdenas storlek för avloppsvattenflöde överensstämde med det som Bolaget inledningsvis yrkade på i ansökan; dvs att flödet inte får överstiga 12 m³ per timma (kl. 06-24) resp. 15 m³ per timma (kl. 00-06). Dessa begränsningar vore då identiska med de som råder i den redan befintliga verksamheten. Under provningsprocessen framkom dock att denna flödesbegränsning inte skulle klara att medge en utökad verksamhet med utgångspunkt i den beskrivna processen. Efter komplettering av Bolaget bedömdes att ett högsta flöde på 500 m³ per driftsdygn skulle vara ett lämpligt begränsningsvärde som tar hänsyn till både process och omfattning av den planerade verksamheten.

Praxis för villkorsutformning är dock numera att villkorsvärden ska betraktas som begränsningsvärden. I kombination med den avslutande formuleringen av villkoret tillåts emellertid en viss avvikelse inom givna ramar från det satta begränsningsvärdet för flöde, vilket sammantaget bildar underlag för ett skäligt utformat villkor mot bakgrund av såväl BAT som att minimera riskerna för mottagande reningsverk att inte klara sina egna utsläppskrav och tvingas till bräddning under perioder då även andra tillflöden ökar.

Villkor 5

Yrkandet från Borås Energi och Miljö om att ett villkor om högsta totalkvävehalt i processavloppsvattnet bör fastställas i tillståndet, bedöms som skäligt mot bakgrund av den motivering som lämnats. Borås Energi och Miljö menar att man med befintligt reningsverk redan i dagsläget har svårigheter att klara sitt eget tillståndsvillkor om begränsning av kväveutsläpp till recipient. Man menar att halten av kväve i det inkommande avloppsvattnet har avgörande betydelse för nuvarande reningsverkets funktion gällande kväverening. Samtidigt hänvisar man till Lagen (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster och mot bakgrund av denna att man som kommunalt reningsverk inte är skyldigt att ta emot spillvatten av annan karaktär än s.k. ”hushållspillvatten”. Ett ”hushållspillvatten” i Borås innehåller mindre än 50 mg kväve/liter. Borås Energi och Miljö har ändå bedömt att man kan acceptera ett villkor om

högst 100 mg kväve/liter processavloppsvatten från slakteriet beaktat den utspädningseffekt man kan påräkna innan det når reningsverket. Reningsverket har därutöver också förståelse för att en viss variation i kvävehalt förekommer och man är beredd att acceptera att haltvillkoret för slakteriet formuleras som ett månadsmedelvärde. Miljö- och konsumentnämnden och Miljöförvaltningen i Borås stad tillstyrker Borås Energi- och Miljös motivering samt yrkande på ett villkor för högsta kvävehalt i processavloppsvattnet från Bolaget.

Bolaget har samtidigt påtalat att man betraktar det som ekonomiskt orimligt att Bolaget självt skulle investera i en biologisk reningsprocess, utöver den rening man redan har på slakteriet idag. Miljöprövningsdelegationen konstaterar därmed att det i det här enskilda fallet är en förutsättning för slakteriets fortsatta verksamhet på platsen att avloppsreningsverket har möjlighet att uthålligt kunna ta emot det uppkomna processavloppsvattnet. Under tiden fram till dess att reningsverkets kapacitet utökas är det därför skäligt att sätta ett begränsningsvärde för totalkvävehalten i slakteriets avloppsvatten för att säkra den fortsatta verksamheten för såväl slakteri som avloppsreningsverk. Det kan inte uteslutas att om endast spillvattenflöde och kvävemängd per dygn regleras, så skulle exempelvis ett neddraget spillvattenflöde vid oförändrat kväveutsläpp leda till förhöjda kvävehalter i spillvattnet och därmed äventyra funktionen i avloppsreningsverket. Miljöprövningsdelegationen anser dock att när avloppsreningsverket väl får en förbättrad kapacitet att hantera kvävebelastning i mottaget avloppsvatten bör det finnas möjlighet för tillsynsmyndigheten att pröva om det finns förutsättningar för ett anpassat begränsningsvärde för kväveutsläppen från slakteriet. Fram till dess anser dock Miljöprövningsdelegationen att verksamheten på slakteriet under en övergångsperiod måste anpassa sig så att kvävereningen i efterkommande steg före utsläpp till recipient kan klaras.

Bolaget har framhållit att åtgärder är identifierade för att minska de varierande värdena till hanterbara nivåer, såsom förbättrade rutiner för att minska kvävebelastningen i form av stallgödsel i spillvattnet och att arbeta med processen för att minska kvävenivåerna i spillvattnet. Miljöprövningsdelegationen bedömer att införande och uppföljning av rutiner för att minska mängden kväveföreningar i processavloppsvattnet bör kunna få effekt redan på kort sikt. Därutöver kan det vara nödvändigt att under en övergångsperiod anpassa produktionens storlek till rådande begränsningar.

Villkor 8

I de fall det är skäligt formuleras villkor så att olägenheter av betydelse eller störningar i form av lukt från verksamheten kan hanteras, för såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndighet. Begreppet *olägenhet* används exempelvis i miljöbalkens hänsynsregler (2 kap. 3 §). Utformningen av det villkor som Länsstyrelsen föreslagit är vanligt förekommande för liknade verksamheter.

För verksamheten med slakteri och styckning finns det risk för luktolägenheter i omgivningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det är angeläget att verksamheten drivs på ett sådant sätt att *risken* för luktolägenheter/luftstörningar *minimeras*. Genom ”...*tillräckliga åtgärder snarast vidtas så att olägenheten (av betydelse) upphör*”, förväntas att verksamhetsutövaren agerar i förekommande fall så att om det uppstår olägenhet av betydelse i form av lukt ska åtgärder vidtas så att störningen upphöra så snart det är möjligt.

Villkor 9

Slakteriavfall och animaliska biprodukter kan vid lagring och annan hantering i utrymmen som inte är kyllda och/eller där ventilationsluften släpps ut orsaka upphov till luktolägenheter av betydelse. Risken för lukt begränsas genom förvaring av detta avfall inomhus i täta behållare, i kylt utrymme. Vid transport ska behållarna ha tättslutande lock eller motsvarande. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att medge annan likvärdig metod.

Att Bolaget enligt sitt bemötande av Länsstyrelsens förslag på villkor 7 ”...*har rutiner för att följa lagstiftningens och kunders krav på hantering av biprodukter och övrigt slakteriavfall...*” är bra. Samtidigt framför Bolaget att Länsstyrelsens föreslagna villkor skulle försvåra och försämra bolagets produkter samt att det skulle påverka produktion och försäljningsmöjligheter negativt. Det anges dock ingen närmare förklaring till varför det skulle förväntas få dessa effekter. Miljöprövningsdelegationen konstaterar samtidigt att Bolaget i ansökan ändå föreslagit en snarlik åtgärd för att förebygga eller avhjälpa olägenheter från verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen menar att villkorets motiv är att få till en funktionell hantering av slaktavfallet som inte medför olägenheter för omgivningen. Länsstyrelsens villkorsförslag är att anse som ett exempel på bästa möjliga teknik. Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret i huvudsak ska kvarstå men gör ett tillägg att tillsynsmyndigheten kan godkänna annan likvärdig hantering.

Villkor 13

Länsstyrelsens förslag på villkor (villkor 10 i Länsstyrelsens yttrande) har bearbetats i viss mån mot bakgrund av att några trafiksäkerhetsmässiga frågor lyftes under prövningen, mot bakgrund av slakteriets omedelbara närhet till väg 1701 med egna anslutningar. Genom att villkoret nu uttryckligen även omfattar den trafiksäkerhetsmässiga aspekten får frågan kontinuitet när verksamheten får möjlighet att växa.

Villkor 19

Länsstyrelsens förslag på villkor (villkor 16 i Länsstyrelsens yttrande) har bearbetats i viss mån för att ytterligare överensstämna med motsvarande

villkor i tidigare meddelade tillstånd. Främst gäller det ett tydliggörande över när en uppdaterad beredningsplan förväntas vara klar samt även att den ska tas fram i samråd med både tillsynsmyndigheten och Räddningstjänsten.

Övriga villkor

Villkoren i övrigt överensstämmer med vad som är brukligt för anläggningar med liknande storlek och omgivning. Villkoren är föreslagna för att begränsa verksamhetens påverkan på omgivande bebyggelse och miljö. Miljöprövningsdelegationens bedömning är att övriga villkor är befogade i detta enskilda fall.

Industriutsläppsförordningen

Enligt nu gällande 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan för en IED-anläggning innehålla en statusrapport när detta krävs enligt bestämmelserna i industriutsläppsförordningen.

Eftersom verksamheten påbörjats före den 18 juni 2013 och omfattas av tillstånd samt att denna ansökan kom in före den 7 januari 2014 behöver inte någon statusrapport ingå i ansökan, enligt övergångsbestämmelserna i industriutsläppsförordningen.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att verksamheten, om föreskrivna villkor iakttas, går att förena med målen för miljöbalken och de allmänna hänsynsreglerna samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Tillstånd ska därför lämnas för verksamheten.

Information

Tillståndet får tas i anspråk när beslutet har vunnit laga kraft. Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Miljöprövningsdelegationens prövning av verksamheten omfattar endast bestämmelserna i 9 kap. miljöbalken och omfattar inte åtgärder som kräver tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Sprängning, grävning eller vatten- och rörläggning inom vattenområden är exempel på åtgärder som är vattenverksamhet. Detta tillstånd omfattar heller inte prövning enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Ändrade ägarförhållanden ska, enligt 32 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899), snarast möjligt meddelas tillsynsmyndigheten av den nya verksamhetsutövaren.

Alla som bedriver eller har bedrivit en miljöfarlig verksamhet har ansvar för efterbehandling av mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är förorenade. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta framgår av 10 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, *se bilaga 2*.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har deltagit Martin Jansson, ordförande och Lena Thulin Plate, miljösakkunnig. Ärendet har beretts av Stig Karlsson, Miljöskyddsavdelningen.

Martin Jansson

Lena Thulin Plate

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför underskrifter

Bilagor:

1. Situationsplan
2. Hur man överklagar till Vänersborgs tingsrätt, Mark- och miljödomstolen.

Sändlista:

Naturvårdverket registrator@naturvardsverket.se

Jordbruksverket jordbruksverket@jordbruksverket.se

Havs- och Vattenmyndigheten havochvatten@havochvatten.se

Borås kommun, Miljö- och konsumentnämnden miljo@boras.se

Borås Energi och Miljö AB kund@borasem.se

Trafikverket, Region Väst, goteborg@trafikverket.se

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund serf@serf.se

Kommunkansliet i Borås kommun (för aktförvaring) boras.stad@boras.se

MPD martin.jansson@lansstyrelsen.se, lena.plate@lansstyrelsen.se

stig.karlsson@lansstyrelsen.se

monica.lind@lansstyrelsen.se

elisabeth.lindqvist@lansstyrelsen.se

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län har den 24 november 2016 med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) förordnat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar härefter införas i Post- och Inrikes Tidningar samt ortstidningarna Borås Tidning.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, (adressen framgår av beslutet) och hos kommunkansliet i berörd kommun.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Var ska beslutet överklagas?

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Adressen framgår av beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till länsstyrelsen **senast den 29 december 2016.**

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat.

I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, personnummer/
organisationsnummer och telefonnummer,

- vilket beslut ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer samt

- hur ni anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Om det finns motparter i ärendet bör ni ange deras namn, adress, och telefonnummer.